

Konya Büyükşehir Belediyesi ve Afet Yönetimi

Serkan ÖKTEN*

Özet

Değişik sel, toprak kayması gibi doğa olaylarına açık coğrafi ve iklimsel yapısı ve depremlere elverişli jeolojik yapısıyla Türkiye afetlere sık sık maruz kalan bir ülke konumundadır. Bunun ötesinde 74 milyona yaklaşan nüfusuyla da beşeri faktörlerden kaynaklı yangın, su basması, trafik kazaları gibi durumlar da bir Türkiye gerçeğidir. Bu nedenle bu tür felaketlere hazırlıklı olmak başta merkezi idare olmak üzere yerel yönetimlerin sorumluluğundadır.

Konya, Türkiye’de iller arasında coğrafik olarak en büyük alana sahip olması ve Büyükşehir niteliğiyle yerel yönetim olarak bu sorumluluğu taşımaktadır. Bu doğrultuda, Konya Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimi konusunda yaptığı çalışmaları ele almak Türkiye özelinde iyi bir örnekleme niteliğindedir. Bu çalışmada Konya Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimi konusunda valilik koordinatörlüğünde ve tek başına yürüttüğü çalışmalar incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Afet yönetimi, hizmet grubu, AYKOM (Afet Yönetimi Koordinasyon Merkezi), planlama

Konya Metropolitan Municipality and Disaster Management

Summary

Turkey is a country that has been subjected to the disasters because of its geographical and climatic structure open to different natural situations like flooding, landslides and its geological structure open to earthquakes. Situations like fire, flood, traffic accidents arose from human factors are Turkey’s reality who has a population approaching 74 million. Therefore, being ready to these kind of disasters is primarily the responsibility of central administration and also local administrations.

*Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrupa Birliği Çalışmaları Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, sokten@yahoo.com.

Konya has this responsibility as local administration by having geographically largest area among Turkey's provinces and its Metropolitan character. Accordingly, to discuss the work of Konya Metropolitan Municipality's disaster management is a good sampling in the case of Turkey. In this study, Konya Metropolitan Municipality's work on disaster management that are coordinated by the governor and examined alone by Konya Metropolitan Municipality will be analyzed.

Key Words: Disaster administration, service group, AYKOM (Disaster Management Coordination Center), planning

Giriş

Türkiye'de afet yönetimi 1999 yılında meydana gelen Marmara depremi sonrasında gündeme gelmiş önemli ancak, yeni bir kavramdır. Bu doğrultuda gerek merkezi ve gerek yerel yönetimler, muhtemel doğal afetlerle ilgili olarak çalışmalar yapmaya yönelmişlerdir. Bu çalışmalarda yerel yönetimlerin etkisi ve katkısı, ellerine bulundurdukları imkân, merkezi yönetim birimlerine nazaran kendi bölgelerine hâkimiyet gibi unsurlarla ayrı bir öneme sahiptir.

2010 yılı TÜİK verilerine göre Konya'nın nüfusu 2.013.845 kişidir ve bunun 1.486.653 kişisi il merkezinde yaşamaktadır. Konya, nüfus büyüklüğüyle 6.sıradadır ve Türkiye'de yaşayan her yüz kişiden 2,73'i Konya'da yaşamaktadır (T.C. Konya Valiliği, 2011, s. 4). Bu doğrultuda, yaklaşık bir milyon kişiye yönetim anlamında hizmet vermesi, Konya Büyükşehir Belediyesi'ni Türkiye'nin önemli yönetim birimlerinden biri haline getirmiştir. Bu nedenle, afet yönetimiyle ilgili olarak Konya Büyükşehir Belediyesi'nin çalışmaları konu ile ilgili iyi bir örnekleme niteliğindedir.

Bu çalışmada, Konya Büyükşehir Belediyesi özelinde afet yönetimi konusu işlenecektir. Buna göre, öncelikle "Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik" çerçevesinde Konya Valiliği Koordinatörlüğünde Konya Büyükşehir Belediyesi'nin afet yönetim çalışmaları, altı hizmet grubu içerisinde

incelenecek; daha sonra Büyükşehir Belediyesi'nin tek başına yürüttüğü afet yönetim çalışmaları başlığı altında Büyükşehir Belediyesi'nin mevcut yapısı ve işleyişi, AYKOM (Afet Yönetimi Koordinasyon Merkezi) anlatılacak ve Büyükşehir Belediyesi'nin afet yönetim çalışmaları, planlama ve faaliyet gerçekleştirmeleri, yapım ve donanım ile eğitim konuları doğrultusunda ele alınacaktır.

Konya Büyükşehir Belediyesi'nin Valilik Koordinatörlüğünde Afet Yönetim Çalışmaları

Afet yönetimi, "afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması amacıyla bir afet olayının zararını azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarında yapılması gereken faaliyetlerin planlanması, yönlendirilmesi, desteklenmesi, koordine edilmesi ve etkin olarak uygulanması için toplumun tüm kurum ve kuruluşlarıyla kaynaklarının ortak amaçlar doğrultusunda kullanımını gerektiren çok yönlü, çok aktörlü, çok disiplinli ve dinamik bir yönetim şeklidir" (Ergünay, 2011).

Bu kavram çerçevesinde, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin afet yönetimine ilişkin olarak iki türlü çalışma içerisinde mevcudiyeti söz konusudur. Bunlar, Büyükşehir Belediyesi'nin valilik koordinatörlüğünde yürüttüğü ve tek başına yürüttüğü afet yönetim çalışmalarıdır.

Konya Büyükşehir Belediyesi, 22 Temmuz 2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinde yer alan, kent için hayati öneme sahip görev ve sorumlulukları içerisine "il düzeyinde yapılan planlara uygun olarak, doğal afetlerle ilgili planlamaları ve diğer hazırlıkları büyükşehir ölçeğinde yapmak; gerektiğinde afet bölgelerine araç gereç ve malzeme desteği vermek; itfaiye ve acil yardım hizmetlerini yürütmek" ve "afet riski taşıyan veya can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturan binalardaki insanları tahliye etmek ve yıkmak" hizmetlerini de almıştır (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2010, s. 33-34).

Konya Büyükşehir Belediyesi'nin Valilik koordinatörlüğünde afet yönetimine ilişkin mevcudiyeti 29.5.2009 tarih ve 5902 sayılı "Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" ve 08.05.1988 tarih ve 19808 sayılı Resmi Gazete'de

yayımlanan “Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik” esaslarına dayanır.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun

29.5.2009 tarih ve 5902 sayılı “Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” ile afet ve acil durumlar ile sivil savunmaya ilişkin hizmetlerin ülke düzeyinde etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli önlemlerin alınması ve olayların meydana gelmesinden önce hazırlık ve zarar azaltma, olay sırasında yapılacak müdahale ve olay sonrasında gerçekleştirilecek iyileştirme çalışmalarını yürüten kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması ve bu konularda politikaların üretilmesi ve uygulanması için; illerde il özel idaresi bünyesinde valiye bağlı, sevk ve idaresinden valinin sorumlu olduğu İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri'nin kurulması öngörülmüştür (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 2009, md. 1).

Diğer taraftan, İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri'nin görevleri arasında afet ve acil durumları önlemek ve müdahale etmek; il planlarını, mahalli idareler ile kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği ve koordinasyon içinde yapmak ve uygulamak sayılmıştır (A.g. Kanun, 2009, md. 18).

Bu doğrultuda, İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri'nin mahalli idarelerle işbirliği ve koordinasyon içerisinde bulunma mecburiyeti Konya ilinde, Konya İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ve İl Müdürlükleriyle birlikte Konya Büyükşehir Belediyesi özelinde gerçekleşmektedir.

Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik

Genel Olarak

08.05.1988 tarih ve 19808 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik” ile Devletin tüm güç ve kaynaklarını afetten önce planlayarak, afetin meydana gelmesi halinde Devlet güçlerinin afet

bölgesine en hızlı bir şekilde ulaşması ile afetzede vatandaşlara en etkin ilk ve acil yardım yapılmasını sağlamak için acil yardım teşkilatlarının kuruluş ve görevlerini düzenlemek amaçlanmaktadır (Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik, 1988, md. 1).

Bu doğrultuda Yönetmelik, acil yardım hizmetlerini yürütmekle görevli, vali ve kaymakamlar, bakanlık, bağlı ve ilgili kuruluşlar, diğer kamu kurum ve kuruluşlar ile askeri birlikler ve Kızılay'ın afetten önce yapmaları gerekli acil yardım planlarının ve afet sırasında yapacakları acil yardım hizmet ve faaliyetlerinin gerektirdiği görevleri, işbirliğini, koordinasyonu ve karşılıklı yardımlaşma esaslarını kapsamaktadır.

Bu Yönetmelikle, vali ve kaymakamlar, görevli bakanlık, kurum ve kuruluşlar ile askeri birlikler, ilgili mevzuat ve bu Yönetmelik gereğince düzenlenecek acil yardım planları ve acil yardımla ilgili yönergelerle kendilerine verilen görevleri yerine getirmekten ayrı ayrı sorumlu tutulmuşlardır (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 2).

Yine afetin meydana gelmesinden itibaren alınması gereken her türlü acil tedbirlerin alınmasından ve acil yardımların bir emir beklemeden yapılmasından afetin meydana geldiği yerin mülki amiri sorumludur (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 4).

İl Kurtarma ve Yardım Komitesi, Valinin veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında; Belediye Başkanının da katılımıyla kurulur (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 14).

Konya ilinde ilgili Kanun ve Yönetmelik çerçevesinde sorumlu makam olarak Konya Valiliği tarafından bu faaliyetler yürütülmektedir. Bu doğrultuda Valinin veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında oluşturulan Kurtarma ve Yardım Komitesi'ne Konya Büyükşehir Belediye Başkanı da dâhil edilmiştir.

Hizmet Grupları

Acil yardım hizmetlerini yürütmekten sorumlu İl Kurtarma ve Yardım Komitesi, bu hizmetleri dokuz hizmet grubu ile yürütür. Bu hizmet gruplarından altısında belediyelere ve Konya ili

düzeyinde Konya Büyükşehir Belediyesi'ne yer verilmiştir.¹ Buna göre;

Kurtarma ve Yıkıntıları Kaldırma Hizmetleri Grubu

Bünyesindeki kurumlar arasında belediyelerin de sayıldığı Kurtarma ve Yıkıntıları Kaldırma Hizmetleri Grubu'nun görevleri; afet mahallinde ve yıkıntı altında kalan yaralıları ve mahsur kalanları kurtarmak, altında insan, hayvan ve kıymetli eşya ve maddeler bulunduğu anlaşılan yıkıntıları ve ulaşımı engelleyen yıkıntıları kaldırmak ve temizlenmesini sağlamak, kurtarma ve yardım çalışmaları bakımından tehlikeli olabilecek binaların desteklenmesi, yıkılması ve temizlenmesini sağlamak, gerekli görülen yıkıntının kaldırılmasını ve temizlenmesini sağlamak, afet bölgesinde yangından korunma ve önleme tedbirlerini almak ve çıkan yangınları söndürmek, hastane, okul, sinema, kışla, atölye gibi yerler ile konutlardaki vatandaşların, barınaklardaki hayvanların, kıymetli eşya ve malların kurtarılmasında öncelik sırasına uymak olarak belirlenmiştir (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 24).

Bu Hizmet Grubu, Kurtarma ve Yıkıntıları Kaldırma Servisi ile İtfaiye Servisi olarak iki servisten oluşmakta olup, bu servisleri oluşturan unsurlar arasında belediyeler de vardır (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 25,26).

İlk Yardım ve Sağlık Hizmetleri Grubu

Diğer bir hizmet grubu olan İlk Yardım ve Sağlık Hizmetleri Grubu'nun teşkili içerisinde belediyelere yer verilmiştir.

Bu doğrultuda grubun görevleri; hafif yaralı ve hastalar için afet bölgesinde ilk sıhhi tedbirleri almak, tedavisi gerekenlerin hastanelere gönderilmesini sağlamak, sabit veya seyyar yataklı tedavi kurumlarında yatak kapasitelerini arttırıcı ve tedavi hizmetlerini hızlandırıcı tedbirleri almak, çevre sağlığı bakımından gerekli bütün tedbirleri almak, bulaşıcı hastalıkların önlenmesi için gerekli tedbirleri almak, aşı, ilaç ve tıbbi malzemelerin teminini sağlamak, ölümlerin kimliklerini tespit etmek, ölümlerin gömülmesi ile ilgili gerekli dini, idari ve fiili işlemleri yapmaktır (A.g. Yönetmelik 1988, md. 27).

¹Bakınız. TABLO-1-

İlk Yardım ve Sağlık Hizmetleri Grubu; ilk Yardım ve Ambulans Servisi, Hastaneler Servisi, Temel Sağlık Hizmetleri Servisi, Ölülerini Tespit ve Gömme Servisi olmak üzere dört servisten oluşmakta olup, bu servilerin hepsinde belediyeler görevli olarak bulunmaktadır (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 28, 29, 30, 31).

Ön Hasar Tespit ve Geçici İskân Hizmetleri Grubu

Diğer bir hizmet grubu olan Ön Hasar Tespit ve Geçici İskân Hizmetleri Grubunu oluşturan kurumlar arasında yine belediyeler yer almaktadır. Bu doğrultuda; Ön Hasar Tespit Servisi ve Geçici İskân Servisi olarak belirlenen bu Hizmet Grubunun servisleri içerisinde belediyelere yer verilmiştir (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 33, 34).

Bu grubun görevleri geniş kapsamlı tutulmuştur. Bu görevler arasında; alınan haberlere göre nerelere, ne kadar ön hasar tespit ekibi gönderileceğini tespit etmek, hasarın yoğun olduğu bölgeleri belirlemek, kesin hasar tespitleri için gerekli bilgileri sağlamak, afetten sonra konut, resmi ve özel tüm yapılar ile hayvan barınaklarındaki hasarın en kısa zamanda tespitini sağlayıcı tedbirleri almak, can güvenliği bakımından oturulması sakıncalı olan ve yıktırılması gereken binaları belirlemek, resmi kuruluşlar ihtiyacı ve afetzedelerin barındırılması için kullanılacak bina ve tesisleri tespit ederek tespit edilen bu binaların kullanıma hazır hale getirilmesi için gerekli işlemleri yaptırmak, ön tespit çalışmalarını tamandıktan sonra açıkta kalan ailelerin geçici iskânlarını sağlamak, afetzedelerin kısa süreli geçici iskânları için öncelikle çadır olmak üzere sağlam bulunan okul ve diğer resmi ve özel binaların kısa süre için bu işe tahsisini sağlamak, geçici iskân alanlarının belirlenmesini, düzenlenmesini ve ünitelerin kurulmasını sağlamak, geçici iskândaki ailelerin ihtiyaçlarını belirlemek ve teminini sağlamak, uzun süreli geçici iskân için resmi kuruluşlara ait bu amaçla kullanılacak binaları belirlemek, gerekirse tahsis ve kiralanmasını sağlamak, afetzedelerin geçici iskân mahalline taşınmalarını sağlamak, geçici iskân mahallerinin yol, su, elektrik gibi ihtiyaçlarını belirleyip temin ettirmek gelmektedir (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 32).

Satınalma, Kiralama, El Koyma ve Dağıtım Hizmetleri Grubu

Satınalma, Kiralama, El Koyma ve Dağıtım Hizmetleri Grubunun teşkili içerisinde yine belediyeler yer almaktadır. Bu hizmet grubunun iki servisinden Satın Alma, Kiralama ve El Koyma Servisi içerisinde belediyeler görevlendirilmişken, Dağıtım Servisi içerisinde belediyelere görev verilmemiştir (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 36-38). Bu grubun görevleri genel hatlarıyla afet durumunda gerekli malzeme ve hizmetin alımına yöneliktir.

Tarım Hizmetleri Grubu

Bu grup ve servisi Tarım Hizmetleri Servisi içerisinde de belediyeler yer almaktadır. Ancak bu grubun görevleri Büyükşehir Belediyesi için çok geçerli olmamakla birlikte genel hatlarıyla; sahipsiz veya barınaksız kalmış hayvanların tespit ve değerlendirilmesini sağlamak, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü işletmelerinde geçici olarak barındırmak için hayvanları emanete almak ve sevk etmek, bölgenin ihtiyacı olan hayvan yemini temin etmek, koruyucu aşılamaya yapmak, hijyenik şartları sağlamak için her türlü tedbiri almak, ölen hayvanların sağlığa zararsız hale getirilmesini sağlamak, tarımla ilgili ihtiyaçları temin etmek, zarar gören tarım arazisinin tekrar tarıma elverişli hale getirilmesini sağlamak, gerektiğinde afetzede çiftçilerin banka borçlarını erteletmek ve lüzumlu tarım kredilerinin verilmesini sağlamak şeklinde düzenlenmiştir (A.g. Yönetmelik, 1988, md.39,40)

Elektrik, Su ve Kanalizasyon Hizmetleri Grubu

Belediyelerin görevlendirildiği Elektrik, Su ve Kanalizasyon Hizmetleri Grubunun başlıca görevleri; bozulan, elektrik, su ve kanalizasyon tesislerinin acil onarımını yapmak, yaptırmak ve devamlı hizmet verilmesini sağlamak, geçici İskân ünitelerinin, su, aydınlatma ve kanalizasyon tesislerinin ihtiyacını sağlamak ve bu tesislerin kontrolünü yapmak, içme kullanma sularının arıtım ve dezenfeksiyonunu sağlamak, önemli tesislerin kısa sürede devreye

girmesi için gerekli tedbirleri almak, il, ilçe, köy ve diğer yerleşim ünitelerinin elektrik, su ve kanalizasyon tesislerinin durumunu gösterir plan, bilgi ve cetvelleri düzenlemek, il dâhilindeki mevcut aydınlatma, araç ve gereçlere sahip olan kuruluşlar ile bu araç ve gereçlerin kapasitelerini tespit ederek çizelgeler düzenlemek olarak belirlenmiştir (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 41).

Bu grubun dört tane Servisi mevcuttur. Bunlar; Elektrik Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi, Köy İçme Suyu Yapım ve Onarım Servisi, Belediyeler İçme Suyu Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi, Kanalizasyon Tesisleri Yapım ve Onarım Servisidir. Bu dört servisin tamamında belediyeler görevlendirilmiştir (A.g. Yönetmelik, 1988, md. 42-45). Adı geçen yönetmelik çerçevesinde bahsedilen ve valilik önderliğinde afetin meydana gelmesi halinde devlet güçlerinin afet bölgesine en hızlı şekilde ulaşması ile afetzede vatandaşlara en etkin ilk ve acil yardım yapılmasını sağlama konusunda belediyelere düşen görevler kendi görev ve sorumluluk alanı içerisinde kalmak üzere Konya ili özelinde Konya Büyükşehir Belediyesi için de geçerlidir. Bu doğrultuda, valilik koordinatörlüğünde gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaların en önemlileri, muhtemel afet senaryoları şeklinde yürütülmektedir. Bu senaryolar hangi yerlerin muhtemel afet sonrası morg, toplu mezarlık vb. olarak kullanılacağından ya da kimlerin acil durumlarda görevlendirileceğine kadar ince ayrıntıları kapsamaktadır. Ancak, bu çalışmalar toplum güvenliği ve de spekülatif hareketlere yön vermemek adına devlet gizliliği çerçevesinde yürütülmektedir.

Konya Büyükşehir Belediyesi'nin Tek Başına Yürüttüğü Afet Yönetim Çalışmaları

Afet Yönetimi Koordinasyon Merkezi(AYKOM)

Konya Büyükşehir Belediyesi afet ve kriz yönetmek yerine, risk yönetmeyi ilke olarak benimsemiştir (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2009b, s.9).

Büyükşehir Belediyesi tarafından 12 no.lu stratejik amaç kapsamında "afet ve felaketlere karşı sürekli hazır olmak ve hızlı etkin, koordineli müdahale etmek" amaçlanmıştır. Bu doğrultuda

AYKOM'un kurulması ve itfaiye teşkilatının günün gereklerine uygun hale getirilmesi hedeflenmiştir (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2011, s. 49).

Konya Büyükşehir Belediyesi "Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik" kapsamında valilik tarafından kendisine verilen görevleri yerine getirmeyi üstlenmenin yanı sıra, doğal afetlerde mevcut potansiyelini daha etkin ve verimli şekilde kullanmak amacıyla farklı çalışmalar yürütme yoluna gitmiştir.

Bu amaçla yapılan çalışmaların başında belediyenin genel sekreter yardımcısı başkanlığında oluşturulan "Afet Yönetimi Koordinasyon Merkezi"(AYKOM) gelmektedir. Genel sekreterin olmadığı durumlarda AYKOM'un başkanlığını İtfaiye daire başkanının bağlı bulunduğu genel sekreter yardımcısı yürütür. Diğer taraftan, itfaiye dairesi başkanı AYKOM'un başkan yardımcısıdır (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 4).

Afet Yönetim Koordinasyon Merkezi'nin sekretaryası itfaiye dairesi başkanlığı tarafından yürütülür (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 8).

Genel sekreter yardımcıları, büyükşehir belediyesinde görevli tüm daire başkanları, KOSKİ genel müdürü, KOSKİ genel müdür yardımcıları, KOSKİ genel müdürlüğündeki su tesisleri dairesi başkanı, kanalizasyon işletme dairesi başkanı, elektrik makine ikmal dairesi başkanı, plan proje dairesi başkanı ve bilgi işlem dairesi başkanı, Selçuklu belediyesi, Karatay belediyesi ve Meram belediyesinin fen işleri ve imar işlerinden sorumlu başkan yardımcıları ile büyükşehir belediyesi, KOSKİ genel müdürlüğü ve merkez ilçe belediyelerinde görevli sivil savunma uzmanları AYKOM'un doğal üyeleri olarak yer alırlar (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 4).

Büyükşehir Belediyesi, KOSKİ Genel Müdürlüğü ve merkez ilçe belediyelerinden ihtiyaç duyulan nitelik, unvan ve sayıda personelin istihdam edilmesi mümkündür. Bununla afet öncesinde, afet sırasında ve afet sonrasında, personel ve kamu kaynaklarının etkili ve verimli kullanılması, Konya Valiliği İl Kriz Merkezi ile

paralel ve koordinasyon içinde çalışmak amaçlanmaktadır (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 4).

Deprem, Sel baskını, çığ düşmesi, toprak kayması veya kaya düşmesi, büyük ölçekteki kazalar (kara ve hava), diğer meteorolojik afetler, tehlikeli ve salgın hastalıklar, büyük yangınlar (bina ve tesis, orman yangınları), nükleer ve kimyasal madde kazaları AYKOM yönetiminin afet öncesinde, afet sırasında ve afet sonrasında ilgileneceği afet konuları olarak belirlenmiştir (AYKOM Yönetmelik, 2009, md.6). AYKOM yönetimi tarafından yukarıda belirtilen afet konularına göre belediye ve KOSKİ Genel Müdürlüğüyle ilişkili konulara ilişkin afet eylem planları yapar veya yaptırır (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 7).

AYKOM'un Afet Yönetim Esasları

Afeti önleme, afete hazırlıklı olma, afete etkin müdahale ve iyileştirme çalışmalarını yapmak ya da yaptırmak konuları afet yönetiminde yapılacak çalışmalar olarak değerlendirilmiştir.

AYKOM; konut, işyeri, eğlence yeri, fabrika ve sanayi kuruluşları kamu kurum ve kuruluşları ile GAZNET AŞ'nin yangın ve diğer afetlere karşı aldıkları önlemler hakkında bilgi toplayarak eksiklikleri ilgili kurumlara bildirmek ve bu kuruluşları denetleme görevini yürütmekle görevlendirilmiştir (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 8).

AYKOM, normal şartlarda afet durumunun meydana gelmesi sonucu Büyükşehir Belediye Başkanı veya AYKOM Başkanının talimatı ile harekete geçmekle birlikte afetin büyüklüğüne göre bir talimat beklemeksizin de harekete geçebilmesi mümkündür. İtfaiye Dairesi Başkanlığı bünyesinde kurulan ve AYKOM için tahsis edilen bina, toplantı yeridir. Bununla birlikte afetin yeri ve durumu doğrultusunda Büyükşehir Belediyesi Başkanı veya AYKOM Başkanı tarafından toplanma yerinin değiştirilmesi mümkündür (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 8).

Büyükşehir Belediyesi Afet Yönetim Koordinasyon Merkezi tamamıyla Büyükşehir Belediyesi'nin bünyesinden ortaya çıkmakla birlikte Konya Valilik İl Kriz Merkezine bağlı olarak çalışması öngörülmektedir. Bunun yanı sıra afetin büyüklüğü doğrultusunda

Başbakanlık Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü veya Afet İşleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda çalışması düşünülmüştür (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 8).

AYKOM'un Afet Öncesi Görevleri

AYKOM'un afeti önleme ve afete hazırlıklı olma şeklinde afet öncesine yönelik iki çalışması vardır.

Afeti Önlemeye yönelik çalışmaları şu şekilde sıralanmıştır;

"a) Vali, Büyükşehir Belediye Başkanı veya Genel Sekreterin direktiflerini ilgili belediyelere ve belediye birimlerine, bağlı kuruluşlara iletilmesi ve yerine getirilmesi konusunda koordinasyonu sağlamak.

b) Ulusal ve uluslararası düzeyde uzman kişi ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde Belediye sınırları içerisinde afet önleme çalışmalarına katkı sağlamak

c) Afet ile ilgili mevzuatı takip ederek, buna göre gerekli planlamaları yapmak ve yazılı hale getirmek.

ç) Halkın gerekli afet bilincine kavuşması için bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları (seminer, tatbikat, broşür yayın vb) yapmak ya da yaptırmak" (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 9).

Diğer taraftan ise AYKOM'un afete hazırlıklı olma çalışmaları şunlardan oluşmaktadır.

"a) İlgili kurum ve kuruluşlarda afet anında görev alacak ekiplerin kurulması, eğitimlerinin yaptırılması ve göreve hazır hale getirilmesini sağlamak

b) Belediye hizmetlerine gönüllü katılımı teşvik etmek ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını ve koordinasyonunu yürütmek.

c) Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde afetle ilgili ulaşım planlarını hazırlamak.

ç) Hızlı ve etkili haberleşme için Belediye ve KOSKİ Genel Müdürlüğü haberleşme sistemini kullanmak.

d) İtfaiye Daire Başkanlığı'nca (Sivil Savunma) hazırlanacak programa göre ilgili personelin afet eğitimini sürekli yenilemek.

e) Risk analizi belirleme çalışmalarını yapmak ve sürekli senaryolar hazırlayıp müdahale planları geliştirmek.

- f) İtfaiye grup amirlikleri içinde lojistik merkezler kurmak.
- g) İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı ile işbirliği içerisinde jeolojik, sismik aktivite bilgilerini sürekli takip etmek.
- ğ) Konya Meteoroloji Bölge Müdürlüğü'nün, meteorolojik afet bilgilerini takip etmek" (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 9).

AYKOM'un Afet Esnasındaki Görevleri

AYKOM'un afet esnasında yapacağı çalışmalar ise şunlardır:

- "a) İl Afet Merkezi ile temasa geçip alınan bilgiler ve verilen talimatlar doğrultusunda hareket etmek.
- b) İhtiyaç duyulan birimleri olay yerine sevk edip müdahalede bulunmak, afetin etkilerini ortadan kaldırmak.
- c) Alternatif ulaşım yollarını devreye sokmak.
- ç) Gerekli hallerde afet bölgesinde seyyar komuta merkezi oluşturarak tüm çalışmaları buradan yönetmek.
- d) Ulusal ve uluslararası gönüllü kurum ve kuruluşların yardımlarını, İl Kriz Merkezi'ne yönlendirmek.
- e) İl Kriz Merkezi'nin talebi ile arama ve kurtarma çalışmalarına gerekli araç-gereç ve personel desteği vermek.
- f) Altyapı ile ilgili Belediyedeki mevcut bilgileri İl Kriz Merkezi'ne bildirmek. Afette zarar gören altyapı ile ilgili tamir ve gerekli müdahaleleri yaparak en kısa sürede çalışır hale getirmek, sonucundan İl Kriz Merkezi'ne bilgi vermek" (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 10)

AYKOM'un Afet Sonrası Görevleri

İlgili Tebliğ'de AYKOM'un afet sonrası yapacağı çalışmalar da belirtilmiştir. Buna göre;

AYKOM; İl Kriz Merkezi, Büyükşehir Belediye Başkanı veya Genel Sekreter'in talimatları doğrultusunda çalışmalara yön vermekle mükellef kılınmıştır. Diğer taraftan, afet mahallinde yapılan incelemeler neticesinde, Belediyece yapılabilecek yardım ve iyileştirmeleri acilen tespit ederek; afetten etkilenen vatandaşların yiyecek ve geçici barınma ihtiyaçlarını karşılamada yardımcı olmaktan sorumlu tutulmuştur. Ayrıca, İl Kriz Merkezi tarafından görev verilmesi durumunda, kurtarma çalışmalarının bittiği

uzmanlarca belirlenen yerlerde enkazları kaldırmak ve iş makinelerinin çalışmalarını koordine etmek ve afet sonrasında; belediyeleri ilgilendiren afet nedenleri, sonuçları ve yapılması gerekenler hakkında rapor düzenlemekle görevlidir (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 11).

AYKOM'un Çalışma Programı

AYKOM'un çalışma esasları, ilgili Tebliğ ile belirlenmiştir. Buna göre;

AYKOM'un afet konusundaki çalışmalarını yürütmek için en az üç ayda bir toplantı yapılacağı, bununla birlikte İtfaiye Daire Başkanı'nun talebi olması halinde AYKOM Başkanı'nun ilgili kurum ve kuruluşları her an toplantıya çağırabilmesi öngörülmüştür. Büyükşehir Belediyesi, KOSKİ Genel Müdürlüğü ve merkez ilçe belediyelerinin kendilerine ait iş makinelerinin envanterini çıkarmalarını ve afet durumunda kullanılmak üzere AYKOM Başkanlığı'na bildirmeleri istenilmektedir. Bunun yanında mevcutlarında bir değişiklik olması halinde bu durumunda en geç bir ay içinde AYKOM Başkanlığı'na bildirilmesi gerekmektedir. Afet durumlarında ise İl Kriz Merkezi tarafından bu iş makinelerinin istenmesine müteakip, iş makineleri bu Merkezin emrine verilecektir (AYKOM Yönetmelik, 2009, md. 12).

Ayrıca, AYKOM'un çalışmalarını yürütmede görevlendirme nitelikleri doğrultusunda uygulama alt grupları bulunmaktadır. Bunlar; Bilgi ve Planlama Grubu, Hazırlık ve Müdahale Grubu, Lojistik ve Bakım Grubu, Finans Grubu olmak üzere dört tanedir.²

Planlama ve Faaliyet Gerçekleştirmeleri

Yapım ve Donanım

Konya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'nın 2007-2011 Stratejik Planı'nda "Afet ve Felaketlere karşı sürekli hazır olmak ve hızlı etkin, koordineli hareket etmek" başlığı altında afetlere ilişkin Büyükşehir Belediyesi'nin bu dönemde yapacakları, stratejik amaçlar içerisinde gösterilmiştir. Buna göre, AYKOM'un kurulması ve itfaiye

² Bakınız TABLO-4-

teşkilatının günün gereklerine uygun hale getirilmesi öncelikli olarak ele alınmıştır. Bu doğrultuda, AYKOM'un kurulmasına yönelik olarak, Fen İşleri Daire Başkanlığı tarafından AYKOM hizmet binasının planlanması ve bina inşaatının 2008 sonunda tamamlanması; İtfaiye Daire Başkanlığı tarafından afet ve acil durum planlarının hazırlanarak 2007 sonunda tamamlanması, gerekli ekipmanın 2008 sonunda tamamlanması ve diğer kuruluşlarla koordine kurularak yılda iki kez toplantı yapılması öngörülmüştür. Ayrıca, itfaiye teşkilatının günün gereklerine uygun hale getirilmesine yönelik olarak, İtfaiye Daire Başkanlığı tarafından mevcut itfaiye araç (her yıl 2 aracın) ve gereçlerinin yenilenmesi, 2007 ve 2008'de ikişer yeni merkez oluşturulması, devam eden yıllarda planlanmasının yapılması ve ayrıca yılda dört tane tatbikat yapılarak acil kurtarma ve sualtı kurtarma ekiplerinin eğitimi ve hazır tutulması hedeflenmiştir (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2007, s.103).

Bu amaçla AYKOM'un kurulması ile ilgili 12.000.000 TL ve İtfaiye teşkilatının günün gereklerine uygun hale getirilmesi ile ilgili olarak 17.000.000 TL olmak üzere 2007-2011 yılları arası toplam 29.000.000 TL finansman ayrılması planlanmıştır (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2009b, s. 40).

TABLO-2- AYKOM'un kurulması					
YILI	2007	2008	2009	2010	2011
HEDEF TUTARI (TL)	3.000.000	3.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi 2009b, s. 40

TABLO-3-İtfaiye teşkilatının günün gereklerine uygun hale getirilmesi					
YILI	2007	2008	2009	2010	2011
HEDEF TUTARI (TL)	3.000.000	3.000.000	3.000.000	4.000.000	4.000.000

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi 2009b, s. 40

Yapım

AYKOM hizmet binasının 2008 sonunda tamamlanması hedefi gerçekleştirilememekle birlikte, 2010 yılı için bu doğrultuda 5.000.000 TL ödenek ayrılmıştır. Diğer taraftan, gerçekleştirilen Aydınlık ve Meram İtfaiye binalarının yapımı için 2009 yılında toplam 2.643.000 TL harcama yapılmıştır (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2009b, s. 77).

Bu doğrultuda 2009 yılında iki tane itfaiye merkezi yenilenmiş (Faaliyet Raporu, 2010, s. 338); ayrıca 2010 yılı için ise afet ve felakete karşı sürekli hazır olmak ve hızlı, etkin, koordineli müdahale etmek amacıyla AYKOM'un kurulması ve itfaiye teşkilatının günün gereklerine uygun hale getirilmesi için önceden planlanan toplam 6.000.000 TL finansman hedefinden sapma olmamıştır (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2009b, s. 43).

Böylece Nisan 2010'da Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından yapımı tamamlanan Meram İtfaiye Merkezi ve AYKOM hizmete açılmıştır (Şahin, 2010).

2011 yılı Eylül ayında ise Aydınlık İtfaiye Merkezi hizmete girmiştir (Atalay, 2011).

Bütün bu gelişmeler sonucunda 2004 yılında Konya'da sadece 3 adet bulunan itfaiye merkezi sayısı 5 yıl içinde bu merkezlerin yerine yenileri açılmasıyla merkez sayısı 4'e yükseltilmiştir (Şahin, 2010)

Donanım

2008 yılı içerisinde genel olarak "afet ve felakete karşı sürekli hazır olmak ve hızlı etkin, koordineli hareket etmek" stratejik amacına yönelik çalışmaların finansmanında bir aksama olmamasına rağmen istenilen düzeyde gerçekleştirilemediği görülmektedir.

Sualtı ekibinin eğitilmesi ve bu ekibe yönelik malzeme alımı hedefleri, ayrıca hedeflenen dört adet itfaiye araç alımı gerçekleştirilememiştir. Ancak, diğer taraftan merdivenli araç sayısı, tank yapımı, teleskopik Platform yapımı hedefleri tutturulmuştur (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2009a, s. 330). 2009 yılında ise 4 yeni itfaiye araç alımı gerçekleşmemekle birlikte 32 olarak belirlenen sayı hedefine ulaşılmıştır (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2010b, s. 293).

Nüfus ve yerleşim birimlerinin artması nedeniyle aynı anda çıkacak olaylara zaman zaman müdahalede sıkıntı yaşandığı bu

nedenle yeni grup veya müfrezelerin açılması gereği faaliyet raporları doğrultusunda ortaya konulmakla birlikte (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2010b, s. 347); 2008 yılında 2 yeni müfreze açılmasına rağmen, 2009'da hiç müfreze açılmamış ayrıca 2010 yılında hedeflenen 2 yeni müfreze açma hedefi gerçekleştirilememiştir (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2011, s.338). Bunun dışında, personel alımı yapılırken itfaiyecilik yapmaya elverişli kişilerin alınmaması; kadrolu personel ile müteahhit elemanlarının aynı işi yapmalarına rağmen aldıkları ücretler arasındaki farkın performansı düşürmekte olması; itfaiye personelinin tamamının memur olması gereği ile bez afiş asma işinin itfaiyenin asli görevlerini engellemesi konuları faaliyet raporunda diğer zayıflıklar olarak belirtilmiştir (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2010b, s. 347).

Acil Müdahale ve Afet Yönetimi Bilgi Sistemi'nin birinci ayağı olan telefon numaraları ve adreslerin Kent Bilgi Sistemi'ne açılması işlemlerinde Telekom Genel Müdürlüğü ile yapılan görüşmeler sonucunda gerekli destek alınmıştır. Telekom Genel Müdürlüğü ile protokol görüşmeleri tamamlanarak Telekom şirketi olan Innova firması yetkilileri ile 3 ay boyunca çalışmalar yapılmış ve Genel Müdürlüğe sunulmuştur. Antalya'da uygulanmaya çalışılan pilot 112 projesinin uygulama içi tüm alt yapısı hazır olan Konya'da başlatılması konusunda çalışmalarda bulunulmuştur (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2010b, s. 143). Bu doğrultuda, Acil Müdahale ve Afet Yönetim Bilgi Sistemi kapsamında Amerika'da yapılan 911 sisteminin kurucuları Konya'ya davet edilmiş, acil müdahale ile ilgili kurumların da katılımı ile proje içeriği paylaşılmış ve böylece gerekli koordinasyon oluşturulmuştur (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2010 b, s. 143). Bütün bu çalışmalar neticesinde, yangın mahalline ortalama ulaşma süresi 2008'de 8, 2009 ve 2010'da 6 dakika olarak gerçekleşmiştir (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2011, s. 337).

Eğitim

2008 yılı içerisinde Afet ve Acil Durum Plan Hazırlığı ve verilerin elde edilmesi amacıyla 20 birimin ve 100 katılımcının yer alacağı öngörülerek yapılması planlanan toplantı

gerçekleştirilememiş, diğer kuruluşlarla koordinasyon kurulması amacıyla sivil savunma ile ilgili bir ve 112 Acil Kurtarma ile ilgili bir olmak üzere yapılması planlanan toplam iki adet toplantı yapılamamıştır (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2009a, s. 330).

Ancak, eğitime yönelik olarak tatbikat sayısı, hizmet içi eğitim sayısı, eğitilen personel sayısı hedefleri gerçekleştirilmiştir. Buna göre, 2008 yılı içerisinde İtfaiye Daire Başkanlığı tarafından muhtelif 25 adet fabrika ve işyerlerinde çalışan 837 personele yangın eğitimi verilerek tatbikatları yaptırılmıştır (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2009a, s. 171).

2009 yılı içerisinde ise muhtelif 28 adet resmi ve özel kurum ve kuruluş ile işyerlerinde çalışan 1.007 personele yangın eğitimi verilerek tatbikatları yaptırılmıştır. (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2010b, s. 150). 2010 yılında önceki yıllara göre kısmi bir artışla muhtelif 29 adet resmi ve özel kurum ve kuruluş ile işyerlerinde çalışan 733 personele yangın eğitimi verilerek tatbikatları yaptırılmıştır (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2011, s. 153). İç eğitim kapsamında yürütülen yangın eğitim hizmeti 2008 yılında 30, 2009 yılında 26, 2010 yılında 48 olarak gerçekleştirilmiştir (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2011, s. 337). Verilen dış eğitim adedi ise 2008 yılında 19; 2009 yılında 25; 2010 yılında ise 29 olmuştur (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2011, s. 337).

Daha önce gerçekleştirilemeyen Acil Durum Plan Hazırlığı (DAFYAR) ilk olarak 2010 yılı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda 2008 ve 2009 yıllarında birer kez yapılan toplantılar 2010 yılında üç kez yapılmıştır (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2011:337). Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile yılda iki kere toplantı yapma hedefi 2008 yılından itibaren tutturulmuştur. Bu toplantılar 2008 yılından itibaren İl Afet Acil Durum Müdürlüğü ve 112 Acil Kurtarma ile yapılmış; bunlara ek olarak 2010 yılında sivil toplum kuruluşları toplantılara dâhil edilmiştir (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2011, s. 338).

Yılda en az dört tatbikat yapma hedefi, 2008 yılından itibaren ikide kalırken diğer taraftan hizmet içi eğitim sayısı 2009 ve 2010 yıllarında dört olarak gerçekleşmiştir. Bu doğrultuda 2009'da 250 ve 2010'da 255 personel eğitilmiştir (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2011,

s. 339). 2009 yılı eğitim faaliyetleri kapsamında; 02.10.2009 tarihinde Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından personele yönelik olarak "Dünya üzerindeki depremler, fay, faylanma çeşitleri, deprem çeşitleri ve enerji birikimleri" ve "Türkiye ve Konya'nın depremselliği"nin anlatıldığı deprem eğitim semineri (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2010a) ile toplumsal bilgilendirme amacıyla 08.10.2009 tarihinde yine Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen ve konuyla ilgili uzman niteliğindeki akademisyenlerin de konuşmacı olduğu "Konya İlinin Depremselliği: Deprem Tehlikesi ve Riski" konulu konferans gibi eğitim çalışmaları yürütülmüştür (Bulduk vd. , 2009, s. 2).

Sonuç

Kanundaki tanımıyla Büyükşehir belediyesi, en az üç ilçe veya ilk kademe belediyesini kapsayan; bu belediyeler arasında koordinasyonu sağlayan; kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren; yetkileri kullanan; idarî ve malî özerkliğe sahip ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisidir (Büyükşehir Belediyesi Kanunu 2004, md. 3).

Konya Belediyesi'nin "Büyükşehir Belediyesi" niteliğini kazanması 20.06.1987 tarihinde kabul edilen; 27.06.1987 gün ve 19500 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3399 sayılı kanunla mümkün olmuştur (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2007, s. 14).

Bu niteliğin bir sonucu olarak, Belediye'nin daha geniş kapsamlı ve öngörülü düşünme gereksinimi ortaya çıkmıştır. Bu gereksinimlerden birisi de şüphesiz afet yönetimi konusudur. Bu doğrultuda, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin Konya Valiliği koordinatörlüğünde görevli olduğu ve tek başına yürüttüğü afet yönetimi çalışmaları mevcuttur. Buna göre, Konya Büyükşehir Belediyesi Konya Valiliği koordinatörlüğünde yapılan çalışmalar doğrultusunda "Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik" çerçevesinde ve Konya Valiliği koordinatörlüğünde Konya Büyükşehir Belediyesi, Kurtarma ve Yıkıntıları Kaldırma Hizmetleri Grubu, İlk Yardım ve Sağlık Hizmetleri Grubu, Ön Hasar Tespit ve Geçici İskân Hizmetleri Grubu, Satınalma, Kiralama, El Koyma ve Dağıtım Hizmetleri Grubu,

Tarım Hizmetleri Grubu ve Elektrik, Su ve Kanalizasyon Hizmetleri Grubu içinde görevlendirilmiştir.

Bu görevleri, Belediyenin Genel Sekreter yardımcısı Başkanlığında oluşturulan AYKOM (Afet Yönetimi Koordinasyon Merkezi) başta olmak üzere alt planlama, felaket senaryoları, kent bilgi sistemi, modern mobil araç parkı gibi enstrümanlar vasıtasıyla gerçekleştirilen Konya Büyükşehir Belediyesi'nin tek başına yürüttüğü afet yönetim çalışmaları izlemektedir. Bu yapı ve işleyişin ötesinde planlama ve faaliyet gerçekleştirmeleri doğrultusunda konuya bakıldığında Konya Büyükşehir Belediyesi'nde özellikle AYKOM'un fiziksel yapısının kurulması ve bir takım gerekli araç gerecin sağlanması yönünde çalışmalarını tamamladığı; bununla birlikte, kalan eksikliklerin giderilmesi için çalışmaların sürdürüldüğü görülmektedir. Diğer taraftan, eğitimle ilgili olarak bazı planlanan eğitim faaliyetleri gerçekleştirilememekle birlikte tatbikat, hizmet içi eğitim, toplumsal bilgilendirme amaçlı konferans gibi eğitim çalışmalarının özellikle 2009 yılında gerçekleştirilerek konuya ilişkin bilincin artırılmasına yönelik bir çabanın olduğu gözlenmektedir.

Sonuç olarak, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin afet yönetimi konusunda çalışmalarını iki doğrultuda ve bir takım eksiklerini bünyesinde barındırmakla beraber belirli bir planlama ve koordinasyon altında yürüttüğü ve bu itibarla, konuyla ilgili genel olarak yeterli derecede bir çalışmanın da mevcut olduğu görülmektedir.

Kaynakça

Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik. (08 Mayıs 1988). T.C. Resmi Gazete. sayı 19808

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun. (17 Haziran 2009). T.C. Resmi Gazete. sayı 27261

Atalay, R. (2011,30 Eylül). İtfaiyeye Yeni Bina.

http://www.merhabahaber.com/haber/52163/Itfaiyeye_yeni_bina.html, (erişim tarihi: 12.11.2011)

Bulduk, A., Evirgen, C., Gümüş, H., Özmen, B. ve Pampal, S. (2009,8 Ekim). *Konya'nın Depremselliği, Deprem Tehlikesi ve Riski (Konferans)*. Konya: Konya Büyükşehir Belediyesi.

Büyükşehir Belediyesi Kanunu. (23 Temmuz 2004). T.C. Resmi Gazete. sayı 25531

Ergünay, O. (2011). Doğal Afetler ve Sürdürülebilir Kalkınma. <http://209.85.229.132/search?q=cache:6PaVEmaymsMJ:www.tepav.org.tr/tur/admin/dosyabul/upload/DogalAfetlervesurdurulebilirKalkinmaOktayErgunay.ppt+Afet+y%C3%B6netimi+nedir&cd=2&hl=tr&ct=clnk&gl=tr> (erişim tarihi: 10.09.2011)

Konya Büyükşehir Belediyesi Afet Yönetimi Koordinasyon Merkezi (AYKOM) Görev, Yetki ve Çalışma Yönetmeliği. (08.12.2009) Konya: Anadolu Manşet Gazetesi

Konya Büyükşehir Belediyesi. (2007). *Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Stratejik Planı 2007-2011*. Konya: Damla.

Konya Büyükşehir Belediyesi. (2009a). *2008 Faaliyet Raporu*. Konya: Damla.

Konya Büyükşehir Belediyesi. (2009b). *Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Performans Programı 2010 yılı*. Konya: Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı.

Konya Büyükşehir Belediyesi. (2010a). Büyükşehir'den Personelle Deprem Semineri.

<http://www.konya.bel.tr/detail.php?id=2477>, (erişim tarihi: 08.03.2010)

Konya Büyükşehir Belediyesi. (2010b). *2009 Faaliyet Raporu*. Konya: Damla.

Konya Büyükşehir Belediyesi. (2011). *2010 Faaliyet Raporu*. Konya: Damla.

Konya Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü. (2011). *Konya İli Sosyo Ekonomik Rapor*. Konya: Konya Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü.

Şahin, İ. (2010,29 Nisan). AYKOM dualarla hizmete açıldı.

http://www.konyayenigun.com/haber/13580/AYKOM_dualar_la_hizmete_acildi.html, (erişim tarihi: 12.11.2011)

Kısaltmalar

A.g. Kanun:Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (2009). T.C. Resmi Gazete, 27261, 17 Haziran 2009

A.g. Yönetmelik: Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik (1988). T.C. Resmi Gazete, 19808, 08 Mayıs 1988

AYKOM Yönetmelik: Konya Büyükşehir Belediyesi Afet Yönetimi Koordinasyon Merkezi (Aykom) Görev, Yetki ve Çalışma Yönetmeliği (2009), Anadolu Manşet Gazetesi, 08.12.2009

Ek 1:

TABLO -1-	
"AFETLERE İLİŞKİN ACİL YARDIM TEŞKİLATI VE PLANLAMA ESASLARINA DAİR YÖNETMELİK" ÇERÇEVESİNDE ACİL YARDIM HİZMET GRUPLARI	
HİZMET GRUBUNUN ADI ve SERVİSLERİ	BELEDİYENİN GÖREVİ
Haberleşme Hizmetleri Grubu	Doğrudan Görevli Değil
Haberleşmenin Sağlanması ile Tesislerinin Yapım, Onarım ve Bakım Servisi	Doğrudan Görevli Değil
Ulaşım Hizmetleri Grubu	Doğrudan Görevli Değil
Ulaştırma ve Nakliye Servisi	Doğrudan Görevli Değil
Köy Yolları Yapım ve Onarım Servisi	Doğrudan Görevli Değil
Devlet ve İl Yolları Yapım ve Onarım Servisi	Doğrudan Görevli Değil
Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları Yapım ve Onarım Servisi	Doğrudan Görevli Değil
Kurtarma ve Yıkıntıları Kaldırma Hizmetleri Grubu	Görevli
Kurtarma ve Yıkıntıları Kaldırma Servisi	Görevli
İtfaiye Servisi	Görevli
İlk Yardım ve Sağlık Hizmetleri Grubu	Görevli
İlk Yardım ve Ambulans Servisi	Görevli

.	Hastaneler Servisi	Görevli
.	Temel Sağlık Hizmetleri Servisi	Görevli
.	Ölüleri Tespit ve Gömme Servisi	Görevli
.	Ön Hasar Tespit ve Geçici İskân Hizmetleri Grubu	Görevli
.	Ön Hasar Tespit Servisi	Görevli
.	Geçici İskân Servisi	Görevli
.	Güvenlik Hizmetleri Grubu	Görevli Değil
.	Emniyet Güvenlik ve Trafik Ekipleri	Görevli Değil
.	Jandarma Güvenlik ve Trafik Ekipleri	Görevli Değil
.	Askeri Birlik Güvenlik ve Trafik Ekipleri	Görevli Değil
.	Satın Alma, Kiralama, El Koyma ve Dağıtım Hizmetleri Grubu	Görevli
.	Satın Alma, Kiralama ve El Koyma Servisi	Görevli
.	Dağıtım Servisi	Görevli Değil
.	Tarım Hizmetleri Grubu	Görevli
.	Tarım Hizmetleri Servisi	Görevli
.	Elektrik, Su ve Kanalizasyon Hizmetleri Grubu	Görevli
.	Elektrik Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi	Görevli
.	Köy İçme Suyu Yapım ve Onarım Servisi	Görevli
.	Belediyeler İçme Suyu Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi	Görevli
.	Kanalizasyon Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi	Görevli

TABLO -4- AYKOM UYGULAMA ALT GRUPLARI				
KOORDİNASYON	BİLGİ VE PLANLAMA GRUBU	HAZIRLIK VE MÜDAHALE GRUBU	LOJİSTİK VE BAKIM GRUBU	FİNANS GRUBU
AKOM Başkanı	Bilimsel ve Teknik Kurul Temsilcileri	İtfaiye Şubesi	Ulaşım	Kaynaklar ve Yardımlar Planlama
AKOM Başkan Yardımcısı	Plan ve Veri Tabanı Ofisi Temsilcisi	Altyapı Şubesi	Gıda Temin ve Dağıtım	Kayıt ve Evrak Arşivi
AKOM Müdürü	MOBESE ve Meteoroloji Ofisi Temsilcisi	Arama Kurtarma Şubesi	Geçici İskân	
Uzmanlar (Mühendis-Mimar-Doktor-Avukat vs.)	Haberleşme Ofisi Temsilcisi	Enkaz Kaldırma Şubesi	Yardımlar ve Protokoller	
Basın Temsilcisi	Eğitim Ofisi Temsilcisi	Sağlık Hizmetleri Şubesi	Lojistik Destek Merkezi ve Atölye-Tamirhane	
Daire Başkanları (Fen-İmar-Destek-Çevre-Ulaşım-Basın-Sağ.Sosy.-kaynak-zabıta)	Mobil Haberleşme ve Mobil Komuta Ofisi Temsilcisi	Defin Hizmetleri Şubesi		
KOSKİ ve Yetkili Gaz Şirketi Temsilcisi		İlaçlama-Yol Yıkama ve Tuzlama-Temizleme-Sel ve Karla Mücadele Hizmetleri Şubesi		
STK Temsilcileri				
Karargâh Sekreteryası Ekibi (Bilgisayar-Santral-Arşiv)				

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi Sivil Savunma Birimi